

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Evaluatie Sociale Agenda 2022-2023	TELEFOONNUMMER	+31681025245
DATUM	26-09-2023	E-MAILADRES	manon.graafland@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-885326695-2923	DOMEIN/OPGAVE	SLO
VAN	Manon Graafland	TEAM	PL1
		PORTEFEUILLEHOUDER	Van Muilekom
BIJLAGE	Evaluatie Sociale Agenda 2022-2023		

Geachte Statenleden,

Essentie / samenvatting:

Op 7 juni 2022 is Uitvoeringsagenda *Wij doen mee!* van de Sociale Agenda vastgesteld. Uit de evaluatie blijkt dat de Sociale Agenda steeds meer leeft in de organisatie. Maar we zijn er nog niet: het bereiken van de hoofddoelstelling (een inclusieve provincie én organisatie) is niet in één jaar voltooid. Dit is een proces, waarin het afgelopen jaar de eerste stappen zijn gezet. We willen nog meer medewerkers bereiken, de behaalde successen borgen, en het toepassen van het gedachtegoed van de Sociale Agenda nog verder versterken en uitdragen samen met onze gemeenten en samenwerkingspartners. Wij bespreken de evaluatie van de Sociale Agenda graag met Provinciale Staten om samen vooruit te kijken naar het vervolg van de Sociale Agenda.

Inleiding:

Op 23 maart 2022 hebben Provinciale Staten van de provincie Utrecht het beleidskader *Wij doen mee!* van de Sociale Agenda (SA) vastgesteld. Dit beleidskader is vervolgens vertaald naar een Uitvoeringsagenda en vastgesteld op 7 juni 2022 door ons. In de Uitvoeringsagenda staan projecten die zijn uitgevoerd in 2022/2023 door het programmateam Sociale Agenda.

Eén van de opgenomen resultaten in de Uitvoeringsagenda is dat er eind 2023 een evaluatie van de Sociale Agenda plaatsvindt en dat Provinciale Staten hierover worden geïnformeerd. In deze Statenbrief vindt u een samenvatting van de resultaten en worden er aanbevelingen gedaan voor het vervolg van de Sociale Agenda. Het rapport *Evaluatie Sociale Agenda 2022 – 2023* is als bijlage opgenomen bij deze Statenbrief.

Toelichting:

De resultaten van de Sociale Agenda zijn geëvalueerd aan de hand van de genoemde indicatoren in de Uitvoeringsagenda. Aanvullend heeft het programmateam van de Sociale Agenda een inventarisatie gemaakt van de ervaringen van collega's met de Sociale Agenda, inclusief haar eigen leerervaringen gedurende de uitvoering van de Sociale Agenda. Tot slot is onderzoek uitgevoerd door adviesbureau Jonge Honden naar de mate waarin met een 'sociale bril' wordt gewerkt binnen de eigen provinciale organisatie.

Hieronder volgt een korte samenvatting van de evaluatie:

Een provincie voor iedereen

De Sociale Agenda wil dat iedereen in de provincie Utrecht mee kan doen. Doel is om een inclusieve provincie en organisatie te zijn. We streven ernaar dat inwoners zich herkennen in en zich vertegenwoordigd voelen door de provincie.

Er gebeurt al veel

Binnen diverse projecten van de provincie Utrecht wordt reeds aandacht besteed aan een inclusieve en sociale manier van werken. Bijvoorbeeld bij het werken aan de toegankelijkheid in het OV. Een ander voorbeeld zijn de projecten binnen de *Regiodeal Vitale Wijken*, waar de provincie Utrecht als partner in een samenwerkingsverband met Rijk, provincie en gemeenten de brede welvaart in Overvecht, Batau en Vollenhove bevordert. Dit door middel van zowel fysieke als sociale interventies. Een ander voorbeeld is de aanpak Inclusieve Energietransitie. Dit is gericht op de haalbaarheid en betaalbaarheid van de energietransitie voor inwoners die niet zomaar mee kunnen doen aan de energietransitie, omdat zij bijvoorbeeld onvoldoende toegang tot informatie en kennis hebben of het ontbreekt hen aan de financiële middelen.

Sociale Agenda 2022 -2023

De Sociale Agenda is opgericht, omdat wij als provincie meer bij willen dragen aan kansengelijkheid onder onze inwoners. Dat betekent dat wij als organisatie bij de uitvoering van onze provinciale taken nog meer aandacht moeten schenken aan de sociale gevolgen voor onze inwoners.

Om dit te kunnen doen, maken we gebruik van de 'sociale bril':

- *Mensgericht werken:* voor wie doen we dit? Wat zijn de gevolgen van ons werk voor welke mensen? We gaan tijdig in gesprek met mensen (inwoners, professionals/onderzoekers/ondernemers) om ervaringen en ideeën uit te wisselen.
- *Gebruikersgericht werken:* wie zijn de gebruikers van deze dienst of voorziening? Hoe staat het met toegankelijkheid, gebruiksvriendelijkheid en begrijpelijkheid? We vragen tijdig aan gebruikers om mee te kijken, denken en uit te testen. We hebben daarbij oog voor de diversiteit van gebruikers.
- *Inclusief werken:* voor wie is meedoen niet vanzelfsprekend? Wie hebben wellicht minder kansen dan anderen? Wat kunnen we doen om drempels te verminderen of weg te halen?

Door vanaf de start door deze bril te kijken, zien we de mensen om wie het gaat en betrekken we gebruikers bij het eindproduct. En zien we in het bijzonder de groepen in de samenleving die niet als vanzelfsprekend mee kunnen doen en die vormen van uitsluiting ervaren.

De start van de Sociale Agenda is ook een start gebleken van een zoektocht, want: *welke rol heeft de provincie op sociale thema's? Welke rol heeft de Sociale Agenda in de organisatie: uitvoerend of aanjagend? En wat doe je wel en niet op het brede thema Inclusie & Diversiteit?*

Door te *doen* komt er steeds meer een antwoord op deze vragen. Met de Sociale Agenda zijn de volgende zaken bereikt:

- *Ambitie 1: Sociaal in het DNA*

De Sociale Agenda leeft steeds meer in zowel de organisatie als bij de bestuurders. In elke portefeuille zijn concrete voorbeelden te noemen van projecten waar aandacht is voor inclusiviteit en steeds meer teams weten de Sociale Agenda te vinden bij hulpvragen. De aandacht voor de 'Sociale bril' wordt getoetst door de paragraaf "Kijk ook door de Sociale bril" in de Statenvoorstellen. Bij dagen op de Issuekalender wordt de verbinding gezocht met provinciale opgaven.

- *Ambitie 2: Inclusieve provincie*

Ook zijn verbindingen gelegd met belangrijke stakeholders die een bijdrage leveren aan kansengelijkheid binnen onze provincie. We maken steeds meer onderdeel uit van een netwerk van partners en belangenorganisaties waar voorheen weinig contact mee was. Als Regenboogprovincie maken we ons

bijvoorbeeld met samenwerkingspartners hard voor een veilig schoolklimaat voor LHBTIQ+ leerlingen en docenten. Gemeenten zijn enthousiast over de leernetwerkbijeenkomsten waarbij men ervaringen deelt en inspiratie opdoet voor toepassing.

- *Ambitie 3: Inclusieve organisatie*

Tot slot is een bijdrage geleverd aan het bevorderen van de interne inclusie en diversiteit. De Charter Diversiteit & Inclusie van de SER is getekend en er is een plan van aanpak opgesteld waar momenteel door de organisatie uitvoering aan wordt gegeven. Concrete resultaten zijn o.a. de komst van mindervalide toiletten, een interne D&I- klankbordgroep, aandacht voor D&I in de *onboarding* en het werken aan toegankelijkheid bij de verbouwing van de verdiepingen in het provinciehuis. De uitvoering van het plan van aanpak komt ten goede aan de bewustwording en zichtbaarheid van het thema D&I in de organisatie.

Maar we zijn er nog niet

De eerste stappen zijn gezet, maar er is ook nog een weg te gaan. Vanuit gesprekken met collega's komt naar voren dat een groot deel nog zoekende is hoe zij invulling kunnen aan het werken met de 'sociale bril'. Daarbij geven ze ook aan dat ze knelpunten ervaren zoals afstand tot de doelgroep en tijdgebrek.

Met de Sociale Agenda willen we nog meer collega's inspireren, stimuleren en op weg helpen om meer oog te hebben voor de gevolgen van hun werkzaamheden voor alle inwoners van de provincie. Om medewerkers hierbij te helpen is continue evaluatie en doorontwikkeling van de 'sociale bril' en bijbehorende handvatten van belang.

Ook liggen er nog belangrijke uitdagingen voor ons. In het coalitieakkoord staan deze samengevat:

- Het vergroten van de toegankelijkheid in onze provincie met de implementatie van het VN Verdrag Handicap. Als provincie hebben we hier een verplichting en verantwoordelijkheid. De Sociale Agenda heeft een implementatieplan opgesteld. De volgende stap is dat dit plan wordt uitgevoerd.
- Het vergroten van de sociale acceptatie en veiligheid van de regenbooggemeenschap. Geweld tegen de LHBTIQ+ gemeenschap komt helaas nog veel voor. Wie je bent en op wie je verliefd wordt, mag geen invloed hebben op hoe veilig je bent op straat. Als Regenboogprovincie maken we ons hier sterk voor.
- Het bieden van perspectief door de aanpak van laaggeletterdheid. Hoewel de provincie Utrecht het laagste percentage laaggeletterden kent, gaat het in absolute aantallen nog steeds om een grote groep inwoners. Mensen die moeite hebben met taal hebben gemiddeld genomen een slechtere gezondheid en minder kansen op de arbeidsmarkt. Beheersing van taal-, reken en digitale vaardigheden is van belang om te kunnen deelnemen aan onze hedendaagse samenleving en op de arbeidsmarkt. Voor de uitvoering hiervan wordt een plan van aanpak opgesteld wat in Q1 van 2024 gedeeld wordt met PS.
- Het werken aan een brede aanpak van discriminatie, racisme en antisemitisme. Er zijn bewuste en onbewuste gedragingen, omgangsvormen, tradities en handelwijzen die kunnen leiden tot systematische uitsluiting en achterstelling van groepen mensen. Ook in onze provincie wordt nog jaarlijks discriminatie gemeld. We staan voor een provincie waar racisme en discriminatie geen plek hebben.

Kortom, met de Sociale Agenda is een beweging op gang gebracht om meer aandacht te hebben voor de sociale gevolgen bij onze opgaven en voorzieningen; om het gesprek te laten gaan over en met de mensen die in onze provincie wonen. Maar om de hoofddoelstelling *een inclusieve provincie én organisatie* te bereiken, is slechts een start gemaakt. De Sociale Agenda wil zich dan ook de komende jaren blijven inzetten als aanjager en verbinder. We willen nog meer medewerkers bereiken, de behaalde successen borgen, en het gedachtegoed van de Sociale Agenda nog verder versterken.

Aanbevelingen

Hoe kunnen we het vervolg zo goed mogelijk inrichten? Op basis van de evaluatie komen een aantal aanbevelingen naar voren waar de Sociale Agenda, vanuit de portefeuille Vitale Samenleving, uitvoering aan kan geven:

1. *Opschalen*
Om alle medewerkers van de provincie te laten werken via de sociale bril is opschaling/voortzetting van inspiratiessessies aan medewerkers van de provincie nodig, met een focus op het bieden van concrete handvatten voor toepassing.
2. *Focus*
De Sociale Agenda heeft beperkte capaciteit en middelen, daarnaast heeft de Sociale Agenda een aanzuigende werking op initiatieven en moties. Om effect te bereiken is het aanbrengen van focus in het brede thema Diversiteit & Inclusie cruciaal: wat doen we wel en wat doen we niet? Een viertal speerpunten zoals benoemd in het Coalitieakkoord vormen hierbij een mooie leidraad: Implementatie van het VN Verdrag Handicap, Utrecht als Regenboogprovincie, de aanpak van Laaggeletterdheid en een brede aanpak van discriminatie en racisme. Op elk van deze thema's zijn al stappen gezet door de Sociale Agenda en focus maakt dat hier meer vooruitgang op kan worden geboekt.
3. *Voorbeeldfunctie*
De provincie Utrecht heeft een voorbeeldfunctie als het gaat om Diversiteit & Inclusie. Het is daarom belangrijk om blijvend toe te werken naar een diverse en inclusieve organisatie.
4. *Monitoring*
Het is belangrijk om de resultaten van de Sociale Agenda zichtbaar te maken en hierop te kunnen sturen. Ontwikkeling van een dashboard o.b.v. bestaande monitors draagt hieraan bij.

Vervolprocedure / voortgang:

Tijdens de commissie Bestuur, Economie en Middelen van 25 oktober 2023 gaan we graag met u in gesprek over de evaluatie en de aanbevelingen en halen we graag suggesties op. Vervolgens wordt een geactualiseerde Uitvoeringsagenda opgesteld voor de Sociale Agenda voor de jaren 2024 – 2026. Dit wordt verder uitgewerkt in de Strategische College Agenda. Een voorstel voor de middelen wordt uitgewerkt op basis van de geactualiseerde uitvoeringsagenda en komt terug bij de Kadernota en Begroting 2025. Voor 2024 is in de Kaderbrief 2024 een budget opgenomen.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen